

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 5. juli 2024
(OR. en)

11630/24

SOC 507
EMPL 312
EDUC 246
JEUN 206
ECOFIN 766
COMPET 770
MI 679
MIGR 307
DIGIT 174
ENV 769
FISC 157
SAN 446
GENDER 185

NOTE

fra:	formandskabet
til:	De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet
Vedr.:	Det europæiske semester 2024: mangel på arbejdskraft og færdigheder i EU
	– Orienterende debat

Vedlagt følger til delegationerne en styringsnote fra formandskabet om ovenstående emne med henblik på den orienterende debat i EPSCO-Rådet den 16. juli 2024.

Det europæiske semester 2024: mangel på arbejdskraft og færdigheder i EU*Orienterende debat***Fortsat mangel på arbejdskraft og færdigheder i EU**

Data viser, at omkring 80 % af arbejdsgiverne i EU finder det vanskeligt at rekruttere arbejdstagere med de rette færdigheder. Desuden er der for én ud af tre ansatte i EU et misforhold mellem deres job og færdigheder, idet 17 % er overkvalificerede, og 13 % er underkvalificerede¹. Der er særlig stor mangel i sektorer med dårlig jobkvalitet² og ofte inden for erhverv, der typisk ikke kræver en tertiæruddannelse³.

Vedvarende mangel på arbejdskraft giver sig udslag i en høj andel af ledige stillinger i EU, som nåede op på et rekordhøjt niveau på 3 % i andet kvartal af 2022 og faldt til 2,6 % i første kvartal af 2024⁴. Andelen af ledige stillinger er fortsat særlig høj i nogle medlemsstater på trods af den nylige afmatning i den økonomiske aktivitet som følge af problemer i forsyningskæden og inflationspres. Dette tyder på, at manglen på arbejdskraft fortsat er et strukturelt problem for EU's arbejdsmarkeder i kølvandet på covid-19-pandemien.

Den stigende mangel på arbejdskraft har ikke ført til, at de ikkeerhvervsaktive eller personer med en løs tilknytning til arbejdsmarkedet igen kommer i beskæftigelse. Der er derfor behov for målrettede tiltag for at mobilisere uudnyttet arbejdskraftpotentiale i Unionens arbejdsstyrke, navnlig med fokus på de grupper, der er underrepræsenterede på arbejdsmarkedet, og supplere bestræbelserne på at få ledige tilbage i beskæftigelse og gøre det lettere at skifte job fra sektorer i tilbagegang til ekspanderende sektorer. Disse foranstaltninger skal gå længere end de aktive arbejdsmarkedspolitikker og fjerne hindringer for arbejdsmarkedsdeltagelse og uddannelse, herunder vedrørende plejeinfrastruktur og -tjenester, rehabilitering og tilpasning af arbejdspladsen.

¹ Data baseret på den europæiske virksomhedsundersøgelse for 2019, Eurofound 2019.

² Foranstaltninger til at afhjælpe manglen på arbejdskraft: Erfaringer med henblik på fremtidig politik – rapport fra Eurofound, 2023.

³ Rapport fra Eures om mangler og overskud på arbejdsmarkedet 2023, Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed, 2. maj 2024.

⁴ Eurostats statistikker over ledige stillinger: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Job_vacancy_statistics.

Foranstaltninger, der tager sigte på at integrere ledige på arbejdsmarkedet, har tendens til at fokusere på bedre at matche jobsøgende med jobtilbud, fremme mobilitet og tilbyde uddannelse, erhvervs erfaring og andre aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger. Hvis man skal støtte integrationen af underbeskæftigede arbejdstagere og dem, der er til rådighed, men ikke er jobsøgende, kræver det imidlertid en bredere og mere holistisk tilgang, der tager højde for årsagerne til inaktivitet.

Europa-Kommissionens handlingsplan om mangel på arbejdskraft og færdigheder i EU⁵ har til formål at styre relevante foranstaltninger på kort til mellemlang sigt, som Kommissionen, medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter vil eller bør træffe for at tackle de udfordringer, som manglen på arbejdskraft og færdigheder medfører. Handlingsplanen fremhæver bl.a., at en forbedring af erhvervsfrekvensen kræver en bred vifte af skræddersyede politikker for hver enkelt underrepræsenteret gruppe, som tager fat på de specifikke grundlæggende årsager til at være inaktiv på arbejdsmarkedet.

Det anføres i handlingsplanen, at kvinder, lavtuddannede arbejdstagere, ældre arbejdstagere, unge, personer med migrantbaggrund eller racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund og personer med handicap er befolkningsgrupper, der i øjeblikket er underrepræsenterede på arbejdsmarkedet.

Under den orienterende debat opfordres ministrene til at være særligt opmærksomme på de udfordringer, som unge og ældre arbejdstagere står over for med hensyn til deltagelse på arbejdsmarkedet.

Selv om der er sket forbedringer, er der behov for en vedvarende indsats for at overvinde de strukturelle udfordringer, der holder unge tilbage på arbejdsmarkedet, navnlig i lyset af den udbredte mangel på arbejdskraft og færdigheder.

⁵ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Mangel på arbejdskraft og færdigheder i EU: en handlingsplan (dok. 8153/24).

Unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, udgør en uudnyttet kilde til talent og innovation, som kan bidrage til den grønne og den digitale omstilling og øge den økonomiske og samfundsmæssige dynamik, hvis den udnyttes. I 2022 lå andelen af arbejdsløse unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, i EU på 4,3 %, mens andelen af ikkeerhvervsaktive unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, var betydeligt højere, nemlig 7,4 %⁶. Det er afgørende at forstå årsagerne til disse unges økonomiske inaktivitet, når der skal udformes målrettede politiske tiltag. Den styrkede ungdomsgaranti omfatter foranstaltninger, som kan hjælpe med at målrette indsatsen over for unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, ved at tilbyde beskæftigelse af høj kvalitet, efter- og videreuddannelse, lærlingeuddannelser eller praktikophold, efter at de er blevet arbejdsløse eller har forladt det formelle uddannelsessystem.

Befolkningens aldring forventes at have en indvirkning på udbuddet af arbejdskraft, idet arbejdsstyrken vil blive mindre, og manglen på færdigheder og arbejdskraft i EU potentielt vil blive yderligere forværret. I denne sammenhæng spiller et længere og sundere arbejdsliv en vigtig rolle med hensyn til at støtte udbuddet af arbejdskraft og sikre de sociale beskyttelsessystemers finanspolitiske holdbarhed, samtidig med at social samhørighed, solidaritet og vidensoverførsel mellem generationerne sikres⁷.

Ældre arbejdstagere er mere aktive på arbejdsmarkedet end nogensinde før, men der er stadig plads til forbedringer, især for kvinder. Der skal lægges større vægt på bæredygtigt arbejde, som defineres som samspillet mellem leve- og arbejdsvilkårene, som skal være af en sådan karakter, "at de bidrager til, at personer kan deltage på og forblive på arbejdsmarkedet gennem et forlænget arbejdsliv".⁸

Bevidstheden om behovet for tidlig indgriben er steget i de seneste år, og en række lande tilbyder målrettet uddannelsesstøtte ikke blot til ledige ældre arbejdstagere, men også til ældre arbejdstagere, der står over for forandringer og/eller afskedigelser, for at gøre det muligt at påtage sig nye opgaver hos den samme arbejdsgiver eller at foretage et direkte jobskifte. Incitamenter i pensionssystemet til et længere arbejdsliv og til at kombinere pension med arbejdsindkomst samt fleksible arbejdsordninger kan også gøre det lettere at fastholde ældre arbejdstagere på arbejdsmarkedet.

⁶ Den fælles beskæftigelsesrapport 2024 (ST 6073/24, s. 117).

⁷ Den fælles beskæftigelsesrapport 2024 (ST 6073/24, s. 22).

⁸ Sustainable work over the life course: Concept paper (bæredygtigt arbejde gennem hele livet: konceptdokument), Eurofound, 2015 (s. 2).

På denne baggrund opfordres ministrene til at udveksle synspunkter om følgende spørgsmål:

- *Hvad er de største udfordringer i forbindelse med manglen på arbejdskraft og færdigheder på kort til mellemlang sigt i din medlemsstat? Hvilke af de opfordringer til handling, som findes i Europa-Kommissionens handlingsplan om mangel på arbejdskraft og færdigheder i EU, er mest relevante for din medlemsstat?*
- *Hvilke beskæftigelsespolitiske foranstaltninger kan bidrage til at mobilisere uudnyttet arbejdskraftpotentialer i Den Europæiske Union? Hvordan kan der skabes synergi mellem den offentlige og den private sektors ressourcer med henblik på at lette de politiske foranstaltninger, der har aktivering som formål?*
- *Har din medlemsstat nogen målrettede foranstaltninger, som skal fremme en højere arbejdsmarkedsdeltagelse af unge, der er i starten af deres karriere, og som skal tilskynde ældre til at blive på arbejdsmarkedet?*
